

הפניקס פנסיה מקיפה

דו"ח אקטוארי

ליום 31 בדצמבר 2008

מרץ 2009

אדר תשס"ט

הצהרת האקטואר

נתבקשתי ע"י הפניקס חב' לניהול קרנות פנסיה וגמולים בע"מ לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "הפניקס פנסיה מקיפה" ליום 31/12/2008.

אני מצהיר שאין לי כל יחסי גומלין עם הקרן, עם החברה המנהלת של הקרן, כהגדרתם בתקנה 53(2)(ה1) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964, ועם מי שיש להם זיקה לקרן או לחברה המנהלת של הקרן. איני מחזיק באמצעי שליטה באחד מאלה. לאף אחד מקרובי, כהגדרת "קרוב" בחוק ניירות ערך, אין יחסי גומלין כנ"ל. אני משמש כאקטואר חיצוני של קרנות הפנסיה "הפניקס פנסיה מקיפה" ו"עמית יסוד".

אני מצהיר ומאשר כי:

1. הדו"ח האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
 2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
 - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד 1964.
 - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.
 - ג. תקנון הקרן.והכל כתוקפם ביום המאזן.
 3.
 - א. הנהלת החברה המנהלת העבירה אלי אישור בכתב כי לא חתמה על הסכמים מיוחדים.
 - ב. הנכסים שנצברו, המצוינים בדוח, רשומים בהתאם למאזן החשבונאי של הקרן ל - 31/12/2008.
 - ג. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיפים קטנים (א) ו- (ב), וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדו"ח, הומצאו לי ע"י הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדו"ח, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדו"ח.
 - ד. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות ע"י השוואתם לנתוני השנה אליה מתייחס הדו"ח ולנתוני השנים הקודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.
- לפי מיטב שיקול דעתי, החישובים והערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדוח המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדו"ח, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 31/12/2008, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

חתימה:

ישעיהו אורזיצר, אקטואר

תאריך

נספח ב' - עיקרי הזכויות והחובות על פי התקנות

1. פנסיית זקנה

1.1. **גיל פרישה לזקנה** – גיל 67 לגבר וגיל 64 לאישה או גיל 60 בהתאם למסלול הביטוח. קיימת אפשרות לפרוש לפנסיה מוקדמת החל מגיל 60.

1.2. **חישוב פנסיית הזקנה** – פנסיית הזקנה מחושבת ע"י חלוקת הסכום הצבור שצבר העמית עד לפרישתו לפנסיית זקנה במקדם ההמרה בהתאם למין, גיל העמית, גיל בת הזוג, שנת הפרישה, תקופת ההבטחה אותה בחר העמית ורמת פנסיית שאירי הזקנה שבחר העמית.

1.3. **אפשרויות בפרישה** – התקנות מאפשרות לפרוש לפנסיית זקנה על בסיס אחת מהאפשרויות הבאות:

1.3.1. **פנסיית זקנה לעמית בלבד** – הפנסיה משולמת לעמית למשך כל ימי חייו. אלמנת הפנסיונר אינה זכאית לפנסיית שאירי זקנה. באופציה זו יכול לבחור עמית שהגיע לגיל פרישה לזקנה ללא בת זוג.

1.3.2. **פנסיית זקנה לעמית עם תקופת הבטחה** – הפנסיה משולמת לעמית למשך כל ימי חייו עם תקופה מובטחת של 5, 10 או 15 או 20 שנים. במקרה פטירה בתוך תקופת ההבטחה יורשי הפנסיונר שבחר באופציה זו יהיו זכאים לסכום חד פעמי המבוסס על היוון יתרת תשלומי הפנסיה עד לתום תקופת ההבטחה. עם פטירתו של הפנסיונר לא תשולם פנסיית שאירי זקנה. באופציה זו יכול לבחור עמית שהגיע לגיל פרישה לזקנה ואין לו בת זוג.

1.3.3. **פנסיית זקנה ושאירי זקנה** – הפנסיה באפשרות זו משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו ועם פטירתו תמשיך אלמנתו לקבל את פנסיית שאירי הזקנה עד לסוף כל ימי חייה. שיעור הפנסיה לאלמנה יקבע ע"י הפנסיונר, בעת פרישתו, ברמה שבין 30% לבין 100% מפנסיית הזקנה.

1.3.4. **פנסיית זקנה ושאירי זקנה עם תקופת הבטחה** – הפנסיה באפשרות זו משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו ועם תקופה מובטחת כמפורט בסעיף 1.3.2. עם פטירתו תמשיך אלמנתו לקבל את פנסיית שאירי זקנה עד לסוף כל ימי חייה. שיעור הפנסיה לאלמנה יקבע ע"י הפנסיונר ברמה שבין 30% לבין 100% מפנסיית הזקנה. אם נפטר הפנסיונר בתוך התקופה המובטחת תקבל האלמנה 100% מפנסיית הזקנה עד לתום תקופת ההבטחה ולאחר מכן תקבל פנסיית שאירי זקנה בשיעור שבחר הפנסיונר עם פרישתו לפנסיה.

1.4. **היוון פנסיה** – בעת הפרישה לפנסיית זקנה ניתן להוון עד 25% מהפנסיה לתקופה של עד 5 שנים בהתקיים התנאים בתקנון.

2. פנסיית שאירי זקנה

2.1. **שיעור הפנסיה** – אלמנת עמית שפרש לפנסיית זקנה תהיה זכאית לפנסיית שאירי זקנה בהתאם לאפשרות שבחר העמית ובהתאם לשיעור הפנסיה שבחר.

2.2. **הגדרת אלמנה** – מי שהייתה אשתו של העמית שהגדרתה בתקנון בעת הפרישה לפנסיה. אם הפנסיונר נישא מחדש לאחר גירושין, או לאחר שהתאלמן אזי בת הזוג החדשה לא תהיה זכאית לפנסיה.

2.3. **תקופת תשלום הפנסיה לשאיירי זקנה** – לאלמנה למשך כל ימי חייה וגם בנישואין מחדש תמשיך לקבל את הפנסיה.

3. פנסיית נכות

3.1. **הגדרת נכה** - "עמית שלפחות 25% מכושרו לעבוד נפגע מחמת מצב בריאותו, וכתוצאה מכך אין הוא מסוגל לעבוד בעבודתו או בכל עבודה אחרת המתאימה לו לפי השכלתו, הכשרתו או ניסיונו, במשך תקופה של למעלה מ- 90 ימים רצופים, והכל כפי שיקבע ע"י הועדה הרפואית". קיימת אפשרות לנכות חלקית. נכה בשיעור של 75% לפחות ייחשב כנכה מלא.

3.2. **מועד תחילת הזכאות** - עמית שנכה יהיה זכאי לפנסיית נכות החל מהיום ה-91 שלאחר מועד האירוע המזכה אולם בחודש הרביעי, החמישי והשישי יקבל פנסיה כפולה ובלבד שהוכר כנה בחודשים אלה.

3.3. **תקופת הכשרה** - הזכאות לפנסיית נכות בגין מחלה קודמת להצטרפות או חידוש הביטוח מתגבשת לאחר תקופת הכשרה של 5 שנים.

3.4. **חישוב פנסיית הנכות** – פנסיית הנכות תחושב ע"י הכפלת השכר הקובע לנכות ושאיירים בשיעור הכיסוי הביטוחי לנכות ודרגת הנכות. נכה בשיעור מלא יקבל את פנסיית הנכות המלאה ואילו נכה חלקי יקבל פנסיה חלקית בהתאם לחלקיות הנכות.

3.5. **שיעור הכיסוי הביטוחי לנכות** - לנכות מחושב לפי המסלול בו בחר העמית ולפי גילו בעת ההצטרפות לתוכנית או בעת המעבר ממסלול למסלול.

3.6. **דמי גמולים בתקופת הנכות** - קרן הפנסיה תזכה את העמית בדמי גמולים מהשכר הקובע בהתאם לחלקיות הנכות.

3.7. **השלמת פנסיית נכות** – עמית הזכאי לפנסיית נכות מהמוסד לביטוח לאומי יהיה זכאי להשלמת פנסיה בגובה ההפרש שבין הפנסיה לה היה זכאי על פי התקנון לבין הפנסיה שתשלם ע"י המוסד הנ"ל.

3.8. **פנסיית זקנה לאחר נכות** - נכה המגיע לגיל פרישה לזקנה לפי המסלול שבחר יקבל פנסיית זקנה על בסיס הצבירה שנצברה לזכותו. הצבירה תכלול גם את דמי הגמולים שהועברו לזכותו מקרן הפנסיה בתקופת נכותו.

3.9. **פנסיית שאירי נכה** - נכה שנפטר יהיו שאיריו זכאים לפנסיית שאירי פעיל על פי הכללים החלים על עמית פעיל.

3.10. **נכה המשתכר מעבודה** – אם עלתה ההכנסה הכוללת של הנכה ביחד עם פנסיית הנכות על ההכנסה הקובעת לנכות ושאיירים, יופחת סכום הפנסיה על פי התקנון.

4. פנסיות שאירי פעיל

4.1. הגדרת שאירי פעיל:

- 4.1.1. **אלמנה** – מי שהייתה נשואה לעמית שנפטר וגרה עמו בתכופ לפני פטירתו ובעת הפטירה או מי שהוכרה בערכאה שיפוטית כידועה בציבור ובלבד שגרה עם העמית לפחות שנה רצופה בתכופ לפני פטירתו ובעת הפטירה.
- 4.1.2. **יתום** – ילד של עמית שנפטר וטרם מלאו לו 21 שנים או בן מוגבל.
- 4.2. **מועד תחילת הזכאות** - שאירי עמית יהיו זכאים לפנסיות שאירי פעיל החל מה – 1 לחודש הפטירה.
- 4.3. **תקופת תשלום הפנסיה** - **לאלמנה** – למשך כל ימי חייה וגם בנישואין מחדש תמשיך לקבל את הפנסיה, **ליתומים** – עד הגיעם לגיל 21.
- 4.4. **תקופת הכשרה** - הזכאות לפנסיות שאירי פעיל בגין מחלה קודמת להצטרפות או חידוש הביטוח מתגבשת לאחר תקופת הכשרה של 5 שנים.
- 4.5. **חישוב פנסיות שאירי פעיל** – פנסיות שאירי פעיל תחושב ע"י הכפלת השכר הקובע לנכות ושאירים בשיעור הכיסוי הביטוחי לשאירים. אלמנה זכאית ברב המסלולים ל – 60% מפנסיות שאירי פעיל וכל יתום זכאי ל – 30% מפנסיות שאירי פעיל.
- 4.6. **כיסוי ביטוחי לשאירים** – לשאירי פעיל מחושב לפי המסלול בו בחר העמית ולפי גילו בעת ההצטרפות לתוכנית או בעת המעבר ממסלול למסלול.
- 4.7. **כיסוי ביטוחי לשאירים לעמית לא נשוי או ללא ילדים** – עמית שאינו נשוי ו/או אין לו ילדים יכול להודיע לקרן על מצבו המשפחתי ולחסוך את עלויות ביטוח שאירי פעיל או ביטוח האלמנה, לפי הענין. ההודעה צריכה להגיע אחת לשנתיים.

5. החזרת כספים

- 5.1. **חישוב ערך פידיון** - מבוסס על הסכום הצבור בקרן לזכות העמית.
- 5.2. **זכאות למשיכת כספים** - עמית יהיה זכאי למשוך כספים מהקרן, לפי נוסחת ערך הפידיון, בהתמלא כל התנאים הבאים יחדיו:
- 5.2.1. אם נותקו יחסי עובד מעביד לגבי עמית שכיר.
- 5.2.2. לא משתלמת לעמית פנסיה כל שהיא ואינו זכאי לפנסיות נכות.
- 5.2.3. עמית קבל פנסיות נכות עד שנה לפני גיל הפרישה לזקנה בלבד.
- 5.3. **החזר כספים לעמית שנפטר ללא שאירים** – נפטר עמית ללא שאירים זכאים לפנסיה או שהשאירים הינם יתומים מעל לגיל 18 יוחזרו הכספים לפי נוסחת ערך הפידיון.

6. זכויות עמית לא פעיל

- 6.1. **הגדרת עמית לא פעיל** - עמית שלא הועברו לזכותו דמי גמולים במשך 5 חודשים לפחות או שהפסיק להעביר דמי גמולים וביקש שלא לנכות ריסק מחשבונו.
- 6.2. **זכויות עמית לא פעיל** - עמית לא פעיל אינו מבוטח בביטוח נכות ובביטוח שאירי עמית פעיל. עמית לא פעיל שנפטר יהיו שאיריו זכאים להמיר את הסכום הצבור לפנסיית שאירים. עמית לא פעיל נכה יוכל למשוך את ערך הפידיון או להקפיא את הצבירה עד לגיל הפרישה לזקנה.
7. **דמי גמולים** - דמי הגמולים שיופקדו בקרן יהיו בהתאם להסדר התחיקתי וירשמו בחלוקה: תגמולים מעביד, פיצויים מעביד ותגמולים עובד. הקרן תפקיד לזכות עמית המקבל פנסיית נכות מהקרן דמי גמולים המחושבים לפי: שכר קובע, דרגת הנכות ושיעור ההפקדות עובר לנכות בניכוי דמי ניהול בשיעור של 6%.
8. **מסלולי ביטוח** - הקרן מפעילה מס' מסלולי ביטוח המתאפיינים ברמת החיסכון לגיל הפרישה וברמת הביטוח לנכות ולשאירים. קיימת גמישות במעבר ממסלול למסלול אולם במעבר למסלול שבו רמת הביטוח גבוהה יותר נדרשת תקופת הכשרה בגין מחלה קודמת על ההגדלה בשיעור הכיסוי הביטוחי.

9. הוראות כלליות

- 9.1. **עדכון פנסיה** - הפנסיה תעודכן מידי חודש בהתאם לשיעור העלייה במדד המחירים לצרכן. אחת לשנה יעודכנו הפנסיות החל מינואר של כל שנה בהתאם לתשואה הדימוגרפית שתתקבל בתחשיבים האקטואריים.
- 9.2. **חישוב הסכום הצבור** - חישוב הסכום הצבור מבוסס על דמי הגמולים בניכוי דמי ניהול ובניכוי עלות הכיסוי הביטוחי לנכות ושאירים ובתוספת התשואה נטו (לאחר ניכוי דמי ניהול מהצבירה) שהשיגה הקרן. כמו כן אחת לשנה תתעדכן היתרה הצבורה בהתאם לתשואה הדימוגרפית שתתקבל בתחשיבים האקטואריים.
- חישוב הכנסה קובעת לנכות ושאירים** - ההכנסה הקובעת לנכות ושאירים תחושב לפי ממוצע ההכנסה ב - 3 החודשים האחרונים לפני האירוע או 12 החודשים האחרונים, הגבוה מבין השניים.
- 9.3. **רבדי ביטוח** - תקנות מס הכנסה מגבילות את היקף הביטוח לנכות ושאירים באופן שעלויות הכיסוי הביטוחי לנכות ושאירים לא יעלו על 35% מהתגמולים. מסלולי הביטוח הקיימים בתקנות נבנו באופן שעלויות הריסק לא יחרגו מהמיגבלה תחת ההנחה שהשכר המבוטח השוטף יהיה צמוד למדד. כתוצאה מכך במסלולי הביטוח המבוססים על ביטוח נכות ושאירים גבוהים יחסית יש לבצע התאמות ברמת הביטוח באופן שלא יחרגו מהמיגבלה בעלויות ריאליות בשכר המבוטח. בתקנון נקבעו מנגנונים מתאימים.
- 9.4. **פנסיית מינימום** - הזכאות לפנסיה מכל סוג מותנית ברמת פנסיה מינימלית גבוהה של 5% מהשכר הממוצע במשך.
- 9.5. **הסדר ריסק** - נפסקו תשלומים לקרן בגין עמית פעיל, רשאי העמית להיות מבוטח בביטוח נכות ושאירי פעיל לתקופה של 24 חודשים ולא יותר מתקופות חברותו בקרן. עלויות הביטוח ישולמו ע"י העמית או ינוכו מהצבירה מרכיב תגמולי העובד ומעביד.

9.6. **העברת כספים בין קרנות פנסיה** - התקנות מאפשרות מעבר עמיתים ממבטחים לקרנות פנסיה אחרות. העברת הכספים מבוססת על הסכום הצבור ולכן למעבר אין השפעה אקטוארית על הקרן. כמו כן בקבלת עמיתים מקרנות פנסיה אחרות נרשם לזכותם רק הסכום שהתקבל מהקרן המעבירה.

נספח ג' - בסיסים טכניים ואקטואריים

10. החבויות האקטואריות בגין הפנסיונרים חושבו על בסיס הנתונים וההנחות המפרטים להלן.

10.1. **ריבית לפנסיונרים זכאים (פרשו עד 12/2003)** – 70% מההון הצבור בגין הפנסיונרים הזכאים מושקע באג"ח ייעודיות ויתרת ה – 30% מושקעים בהשקעות חופשיות. התשואה באג"ח ייעודי בעבר עמדה של שיעור של 5.05% וכיום התשואה באג"ח ייעודי עומדת על 4.86% ואילו התשואה בהשקעות החופשיות נקבעה על בסיס ווקטור ריביות שפורסם ע"י החברה המצטטת.

10.2. **ריבית לפנסיונרים חדשים (פרשו מ – 1/2004)** – 30% מההון הצבור בגין הפנסיונרים הזכאים מושקע באג"ח ייעודיות ויתרת ה – 70% מושקעים בהשקעות חופשיות. התשואה באג"ח ייעודי בעבר עמדה של שיעור של 5.05% וכיום התשואה באג"ח ייעודי עומדת על 4.86% ואילו התשואה בהשקעות החופשיות נקבעה על בסיס ווקטור ריביות שפורסם ע"י החברה המצטטת.

10.3. ביום 17/5/2007 פרסם הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון באוצר הוראות לקרנות הפנסיה לערוך את הדוחות האקטואריים החל מ – 31/12/2007 על בסיס מערכת הנחות חדשה. החישובים האקטואריים הותאמו להוראות אלו כמפורט להלן.

10.4. לוחות תמותה –

10.4.1. **לפנסיונרים** – לפי לוח 49 המתאים לקרן פנסיה עם אופציה להבטחת פנסיה.

10.4.2. **לאלמנים/אלמנות** – לפי לוח 59 בהוראות האוצר.

10.4.3. **לנכים** – שיעורי תמותה של 2% לשנה עד גיל 59 והחל מגיל 60 שיעור התמותה יהיה לפי לוח 49.

10.4.4. **שיפורים עתידיים בתוחלת החיים** – על מנת לתת ביטוי לשיפורים עתידיים בתוחלת החיים הוקטנו שיעורי התמותה על פי לוח 79 והמודל המוצג בסעיף 8 בהוראות האוצר.

10.4.5. **שיעורי נישואין** – לפי הנתונים שהופיעו בקובץ נתוני הפנסיונרים שהועבר אלי.

10.4.6. **הפרש גילאים בין בני זוג** – לפי הנתונים בקובץ הפנסיונרים ובאין נתונים לפי הפרש של 6 שנים לגבי מבוטח והפרש גיל של 3 שנים לגבי מבטחת.

10.4.7. **נתונים על ילדים** – מספר ממוצע של ילדים וגילם הממוצע לפי לוח 119 בהוראות האוצר.

11. איזון הקרן

11.1. **עידכון הסכום הצבור לפי התשואה לעמיתים** – הסכום הצבור של העמיתים הפעילים והמוקפאים יתעדכן באופן שוטף על פי התשואה שתשיג הקרן בפועל.

11.2. מנגנון האיזון לעמיתים – מידי שנה ייערך מאזן אקטוארי לקרן שבו יחושב העודף או הגירעון שאינו נובע מתשואה אלא מהפרמטרים האקטואריים כגון: תמותה, נכות, עזיבה, נתונים דמוגרפיים וכו'. היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות של הפנסיונרים יעודכנו בהתאם לשיעור התשואה הדמוגרפית.

- 11.3. **מנגנון האיזון לפנסיונרים** – במהלך השנה הפנסיה של הפנסיונרים תתעדכן מידי חודש על פי שיעור העלייה במדד. אחת לשנה, בעת עריכת המאזן האקטוארי, תתעדכן הפנסיה בהתאם לתשואה שתשיג הקרן ובהתאם לתשואה הדימוגרפית בקרן. על מנת למתן את התנודות בעידכון הפנסיה תישמר עתודה לפנסיונרים בגובה של עד 1% מההתחייבויות לפנסיונרים.
12. **דמי ניהול מפעילים** – דמי הניהול שגובה החברה המנהלת לא יעלו על 6% מדמי הגמולים ועל 0.5% מהצבירה מידי שנה.
13. **דמי ניהול מהפנסיונרים** - החברה המנהלת רשאית לנכות דמי ניהול שנתיים בשיעור של 0.5% מהצבירה בגין פנסיונרים שפרשו לפנסיה החל מ-2004. החברה המנהלת אינה רשאית לנכות דמי ניהול מהפנסיונרים הזכאים הקיימים.

נספח ד' – הערות האקטואר

14. **חיתום רפואי** – בעת הצטרפות עמית או במעבר ממסלול למסלול רשאית הקרן לדרוש לערוך בדיקה רפואית או הצהרת בריאות. מדיניות הקרן כיום לדרוש הצהרת בריאות רק מעמיתים המצטרפים באופן אישי שלא במסגרת מקומות עבודה. עמית המצטרף לקרן דרך מקום עבודה אינו עובר חיתום רפואי מתוך הנחה שהעמית עבר בדיקה רפואית לפני קבלתו לעבודה. כמו כן תקופת ההכשרה של 5 שנים בגין מחלה קודמת מקטינה את סיכוני הקרן. מציע להנהלת הקרן לבחון מידי תקופה את המדיניות שנקבעה.
15. **חישוב החבות האקטוארית לנכים** – בחישוב החבות האקטוארית לנכים הנחתי כי לא תהיה חזרה של נכים לפעילות (היוון הפנסיה לנכה לכל החיים ללא גריעה של חזרה לפעילות).
16. **תשואה דימוגרפית** - במהלך שנת 2008 הקרן השיגה תשואה דימוגרפית חיובית שנבעה מפטירות פעילים ויציאות לנכות שהיו בשיעורים נמוכים מהשיעורים שנקבעו בהוראות האוצר. וקטור הריבית להיוון ל - 31/12/2008 הינו נמוך מווקטור הריביות ל - 31/12/2007 ולכן חל גידול חיובי בעתודות לפנסיונרים.
17. **הפרש הגיל בין בני הזוג של פנסיונרים** – הפרש הגיל בין בני זוג חושב לפי הנתונים בקובץ הפנסיונרים ובאין נתונים הונח כי הפרש הגיל הממוצע בין בני הזוג הנשואים הינו 5 שנים לגברים ו- 3 שנים לנשים.
18. **פנסיה בגין צבירה למבוטחים שעברו גיל 60** – חוזר האוצר מ - 17/5/2007 קובע כי הפנסיה בגין צבירה שנצברה לזכות מבוטחים שעברו גיל 60 ב- 31/12/2007 תחושב לפי מקדמי ההמרה המופיעים בתקנות שהיו בתוקף ב - 31/12/2007. הפער בין מקדמי ההמרה הקודמים למקדמי ההמרה החדשים שיהיו בתוקף החל מה - 1/1/2008 מגיע לכ - 6% - 8% כתוצאה מכך התשואה הדימוגרפית של הקרן בשנים הקרובות, עד לפרישה לפנסיה זקנה של כל המבוטחים הנ"ל, תקטן בסכום המוערך בכ - 3 מיליון ₪.